

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *NOWE Ponad słowami* klasa 1 część 1. Edycja 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
STAROŻYTNOŚĆ – O EPOCE					
2. Fundamenty kultury europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>antyk, starożytność klasyczna, monoteizm i politeizm, judaizm i chrześcijaństwo</i> • określić ramy czasowe epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie wynalezenia pisma dla rozwoju cywilizacji • wyjaśnić pojęcie: <i>kultura śródziemnomorska</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać teksty kultury nawiązujące do starożytności
ANTYK – WPROWADZENIE DO EPOKI					
3. Antyk (Grecja i Rzym)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>polis, swobody obywatelskie, prawo, obywatel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić złoty wiek Aten • wymienić osiągnięcia starożytnych Greków • wymienić osiągnięcia starożytnych Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różnice między kulturą Grecji a kulturą Rzymu • wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat idei kształtujących życie starożytnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie: <i>kalokagatia</i>
4. Filozofia antyczna	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejszych filozofów starożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić podstawowe założenia 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dualistyczną koncepcję świata według Platona 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności

	<p>Grecji: Sokratesa, Platona i Arystotelesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i> • wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i> 	<p>filozofii Sokratesa, Platona, Arystotelesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić najważniejsze założenia szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków, sceptyków i cyników 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice między epikurejczykami a hedonistami 	<p>działalności Arystotelesa</p>	<p>Sokratesa i omówić jego metodę filozoficzną</p>
<p>5. Sztuka antyku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać najważniejsze zabytki starożytne Grecji i Rzymu • wymienić cechy antycznego ideału piękna 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne cechy sztuki antycznej • wymienić innowacje architektoniczne wprowadzone przez Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie harmonii w sztuce antyku • wytłumaczyć, co to jest kanon 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy dzieła sztuki starożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować przykłady współczesnych dzieł sztuki nawiązujących do antyku
ANTYK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
<p>6. O czym mówią mity? Wprowadzenie do lektury (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiować mit • wymienić rodzaje mitów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i omówić funkcje mitów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić mitologizmy i przedstawić ich źródła 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić toposy wywodzące się z mitologii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega symboliczny charakter mitów
<p>7. Miłość, śmierć i sztuka – mit o Orfeuszu i Eurydyce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść mitu • zrelacjonować treść utworu Herberta 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia artysty w micie i utworze Herberta 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić symboliczne znaczenie mitu • interpretować zakończenie obu tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega reinterpretacja mitu w <i>H.E.O</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia tematu miłości w wybranym tekście kultury
<p>8. Bogowie olimpijscy – Apollo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić bogów olimpijskich • zrelacjonować historię pojedynku między Apollem a Marsjaszem 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko scharakteryzować każdego z bogów olimpijskich • określić funkcję atrybutów bogów olimpijskich 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować rywalizujących zawodników i sposób ich gry 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić symboliczne i uniwersalne znaczenie pojedynku 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść do rzeczywistości współczesnej przedstawione w micie dwa rodzaje sztuki

		<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Apolla na podstawie fragmentu 			
<p>9. Miłość, cierpienie i tęsknota – siła emocji i uniwersalny przekaz mitów o Niobe i Narcyzie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować historie Niobe i Narcyza • wyjaśnić pojęcie: <i>narcyzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Niobe i Narcyza • omówić znaczenie mitologizmu: <i>skamienie z bólu</i> w odniesieniu do mitu o Niobe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zagadnienie winy i kary na podstawie mitu o Niobe i innych poznanych mitów 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie moralne płynące z mitów o Niobe i Narcyzie 	<ul style="list-style-type: none"> • poddać refleksji relacje między bogami a ludźmi w mitologii greckiej
<p>10. i 11. Homer, <i>Iliada</i> (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje literackie • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować epikę • wymienić cechy eposu homeryckiego • wskazać cechy eposu homeryckiego we fragmencie • omówić kompozycję <i>Iliady</i> • przedstawić boskie i ludzkie cechy Achillesa • wskazać środki językowe użyte we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych • omówić, w jaki sposób zostały połączone światy bogów i ludzi we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka ukazanego w <i>Iliadzie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić związki frazeologiczne mające swoje źródło w micie o wojnie trojańskiej, wyjaśnić ich pochodzenie i znaczenie
<p>12. Konteksty i nawiązania – <i>Troja</i> w reżyserii Wolfganga Petersena</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów filmu • omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia bohaterów • porównać treść filmu z treścią mitu trojańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat środków filmowych użytych w dziele 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wartości artystycznej filmu

<p>*13. Homer, <i>Odyseja</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy eposu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Odysei</i> • wskazać środki językowe użyte we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka i jego losu ukazanego w <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić archetypiczne znaczenie wędrowki Odysa • przedstawić znaczenie pojęcia: <i>homo viator</i>
<p>*14. Konteksty i nawiązania – <i>Penelopiada</i> Margaret Atwood (fragmety)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać aluzje do <i>Odysei</i> Homera • wypowiedzieć się na temat narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób postrzegania przygód Odyseusza przez Penelopę • zinterpretować tytuł powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy ironii i określić jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć próbę opowiedzenia wybranej historii mitologicznej z punktu widzenia bohaterki kobiecej
<p>15. Wprowadzenie do analizy <i>Antygony</i> Sofoklesa (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować dramat jako jeden z rodzajów literackich • zrelacjonować treść <i>Antygony</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w <i>Antygonie</i> cechy dramatu • wymienić najważniejszych twórców tragedii antycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kompozycję dramatu antycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę teatru w starożytnej Grecji • wskazać w <i>Antygonie</i> części kompozycyjne: ekspozycję, zawiązanie akcji, punkt kulminacyjny i rozwiązanie akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać, jaką funkcję pełnił teatr w starożytnej Grecji, a jaką pełni współcześnie • zrelacjonować mit rodu Labdakidów
<p>16. i 17. <i>Antygona</i> - dramat przeciwstawnych racji i wartości (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić racje Kreona i racje Antygony • wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego • wymienić motywy obecne w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa • scharakteryzować głównych bohaterów • wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z tekstu kategorii tragedii greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega tragizm Antygony i tragizm Kreona • posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Kreona i Antygony • omówić rolę fatum i <i>harmatii</i> w życiu bohaterów tragedii 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować sposób przedstawienia motywów literackich i kulturowych w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować koncepcję człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antygony</i>

<p>18. <i>Antygona</i> jako przykład tragedii antycznej (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy tragedii antycznej wymienić funkcje chóru 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać cechy tragedii antycznej w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić związek między stasimonami a treścią epeisodionów 	<ul style="list-style-type: none"> analizować fragment tekstu pod kątem funkcji środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> analizować styl utworu
<p>19. Platon, Państwo (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polegało państwo idealne według Platona opisać, jak według Platona wygląda poznawanie prawdy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić metaforyczne znaczenie opowieści o jaskini omówić relacje między rzeczywistością materialną a idealną wskazać cechy utopii w platońskiej wizji państwa 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić funkcję dialogu dla wymowy fragmentu przedstawić platońską koncepcję państwa 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat koncepcji przedstawionej przez Platona
<p>20. Najstarsza teoria literatury – <i>Poetyka</i> Arystotelesa (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentu wyjaśnić pojęcie: <i>poetyka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kompozycję dzieła wymienić najważniejsze założenia <i>Poetyki</i> wskazać, jakie są, według Arystotelesa, wyznaczniki poezji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polega epizodyczność fabuły 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić i omówić sposoby wywołania <i>katharsis</i> omówić funkcję mitów w literaturze 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję i znaczenie poetyki normatywnej
<p>21. O sile argumentów – <i>Retoryka</i> Arystotelesa (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentu wyjaśnić pojęcie: <i>retoryka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kompozycję dzieła wymienić cechy skutecznej wypowiedzi retorycznej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić i omówić trzy warunki skutecznego przemawiania analizować wybrany fragment tekstu literackiego pod kątem użycia środków retorycznych 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować wypowiedź retoryczną według wskazówek Arystotelesa 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat przydatności retoryki w różnych sytuacjach

<p>22. Nieśmiertelność poety – liryka Horacego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić postać Horacego • wyjaśnić pojęcie: <i>exegi monumentum, non omnis moriar</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić cechy charakterystyczne pieśni • rozpoznać rodzaj liryki omówionych utworów, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej • wskazać środki wyrazu artystycznego zastosowane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • określić problematykę utworów • określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić koncepcję poety i poezji wyrażoną w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić topos <i>exegi monumentum</i> obecny w innych tekstach kultury
<p>23. Poeta w świecie współczesnym – <i>Na odejście poety i pociągu osobowego</i> Tadeusza Różewicza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać topos literacki obecny w wierszu • wskazać środki językowe zastosowane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować problem zaprezentowany w wierszu • interpretować tytuł utworu • omówić funkcję środków językowych zastosowanych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dialogu z tradycją, zaprezentowanego w wierszu
<p>24. Postawa wobec życia – stoicyzm i epikureizm w wierszach Horacego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki • wskazać adresatów lirycznych w wierszach 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w wierszach • wskazać środki językowe użyte w utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy filozofii stoickiej i epikurejskiej w utworach • określić funkcję środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić, przedstawioną w wierszach sytuację człowieka w obliczu śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie utworów przedstawić założenia filozofii Horacego
ANTYK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
<p>25. Język a inne systemy znaków</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiować znak 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić język jako system znaków 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić i omówić cechy systemu językowego 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać różne formy przekazywania informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych
ANTYK – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					

26. Plan dekompozycyjny tekstu, streszczenie	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje planów charakteryzować rodzaje planów definiować streszczenie wskazać i omówić dwa porządki streszczenia 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy dobrze skonstruowanego planu prezentować proces tworzenia streszczenia omówić różnice między planem ramowym a planem szczegółowym 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć dekompozycyjny plany szczegółowy wskazanego tekstu przekształcić plan szczegółowy w plan ramowy 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie stworzonego planu napisać streszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić poprawność podanego streszczenia
27. Notatka syntetyzująca	<ul style="list-style-type: none"> definiować notatkę syntetyzującą przedstawić budowę notatki syntetyzującej 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić proces tworzenia notatki 	<ul style="list-style-type: none"> analizować podane notatki syntetyzujące 	<ul style="list-style-type: none"> tworzyć notatkę syntetyzującą na podstawie podanych tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić poprawność podanej notatki syntetyzującej
28. Wypowiedź argumentacyjna	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej wymienić rodzaje argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposoby budowania spójności między zdaniami rozwinąć zaproponowaną argumentację 	<ul style="list-style-type: none"> zaproponować argumenty do podanej tezy i podeprzeć je przykładami ułożyć konspekt wypowiedzi argumentacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić poprawność podanej wypowiedzi argumentacyjnej
ANTYK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
29. i 30. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować materiał obowiązkowy właściwie argumentować uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BIBLIA – O EPOCE					
31. Biblia – wiadomości wstępne	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić etymologię słowa <i>Biblia</i> przedstawić podział Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić najważniejsze tłumaczenia Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy stylu biblijnego wymienić biblizmy i wskazuje ich źródło 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać przykłady stylu biblijnego 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat funkcjonowania języka Biblii w życiu

	<ul style="list-style-type: none"> wymienić języki, w jakich została zapisana Biblia 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić przysłowia i aforyzmy, mające swoje źródło w Biblii 		<ul style="list-style-type: none"> przedstawić, jak odczytywać i interpretować Biblię 	codziennym i w literaturze
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
32. Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować powstanie świata i człowieka według Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrane wątki i przedstawić wybrane postacie z Księgi Rodzaju wyjaśnić znaczenie biblizmów, wywodzących się z Księgi Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym przedstawić i interpretować wybrane symbole zawarte w Księdze Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (grzechu pierworodnym) wskazać cechy stylu biblijnego w podanym fragmencie Księgi Rodzaju 	<ul style="list-style-type: none"> omówić koncepcję człowieka w Biblii
33. Konteksty i nawiązania – <i>Prawiek i inne czasy</i> Olgi Tokarczuk	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentu omówić świat przedstawiony wskazać narratora 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy realistyczne i fantastyczne we fragmencie wskazać motywy biblijne we fragmencie i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> porównać biblijny sposób przedstawienia kosmogonii z zaproponowanym przez Olgę Tokarczuk przedstawić problematykę fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować treści niedosłowne fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat funkcji mitu kosmogonicznego w życiu wspólnoty
34. Rozważania o cierpieniu – Księga Hioba	<ul style="list-style-type: none"> opowiedzieć historię Hioba przedstawić kompozycję Księgi Hioba 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować Hioba omówić relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem przedstawić postać Hioba jako symbol niezawinionego cierpienia i niezachwianej wiary 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei) 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposoby przedstawiania Hioba w sztuce na podanych przykładach
35. Dociekanie sensu ludzkiego życia w Księdze Koheleta	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, kim był Kohelet zrelacjonować fragment 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać rady Koheleta, jak należy przeżywać swój los 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować teologiczną wymowę Księgi Koheleta 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać podobieństwa między radami Koheleta a radami greckich filozofów

			• określić problematykę utworu		
36. Poezja biblijna – Księga Psalmsów	• przyporządkować psalmy do liryki • określić rodzaj liryki oraz nadawcę i adresata psalmów • definiować pojęcia: <i>psalm, psalterz</i>	• sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów • odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w psalmach	• określić funkcję środków językowych użytych w psalmach	• interpretować symbole pojawiające się w psalmach	• omówić koncepcję Boga i człowieka, wyłaniającą się z psalmów
37. Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana	• streścić przedstawione fragmenty Apokalipsy św. Jana	• opisać jeźdźców Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera • wypowiedzieć się na temat genezy i autorstwa Apokalipsy św. Jana	• wskazać główne cechy stylu Apokalipsy • interpretować symbole i alegorie znajdujące się w omówionych fragmentach	• wypowiedzieć się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie	• porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata
38. Konteksty i nawiązania – Cormac McCarthy, <i>Droga</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów tekstu • wyjaśnić pojęcie <i>postapokaliptyczny</i>	• porównać rzeczywistość opisaną we fragmentach z Apokalipsą św. Jana	• omówić przesłanie płynące z tekstu	• analizować postawy i emocje bohaterów w obliczu katastrofy
39. Filmowe nawiązanie do Biblii – <i>Dekalog I</i> Krzysztofa Kieślowskiego	• zrelacjonować treść filmu	• podjąć dyskusję o postawie filmowego Krzysztofa	• wypowiedzieć się na temat dialogów, narracji i kadrowania w filmie	• analizować rolę przypadku w konstrukcji fabuły	• podjąć dyskusję na temat hierarchii wartości we współczesnym świecie
BIBLIA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
40. Akt komunikacji językowej	• zdefiniować akt komunikacji językowej • wymienić, co składa się na akt komunikacji	• omówić każdy ze składników aktu komunikacji • wyjaśnić, na czym polega skuteczność komunikacji	• wskazać elementy aktu komunikacji w podanych przykładach	• wyjaśnić, na czym polega etyka wypowiedzi	• wyjaśnić, co zaburza czytelność komunikacji w podanych przykładach

41. Funkcje wypowiedzi (*funkcje fatyczną i magiczną na poziomie rozszerzonym)	<ul style="list-style-type: none"> wymienić funkcje wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować poszczególne funkcje wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać środki językowe, wskazujące na daną funkcję określić funkcje dominujące w danej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> analizować podany tekst pod względem środków językowych wskazujących na określoną funkcję
BIBLIA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
42. Streszczenie a parafraza (*pojęcie parafrazy i wykorzystywanie pojęcia parafrazy w interpretacji utworu literackiego na poziomie rozszerzonym)	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać i zdefiniować streszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnić streszczenie od parafrazy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić różnice między streszczeniem a parafrazą wykonać streszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystać umiejętność streszczania 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystać umiejętność streszczania i parafrazowania
BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
43. i 44. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty biblijne 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> formułować i rozwiązywać problemy badawcze
ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE					
45. Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	<ul style="list-style-type: none"> objaśnić etymologię nazwy epoki wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić średniowieczne wzorce osobowe wyjaśnić, na czym polegał uniwersalizm średniowieczny przedstawić informacje na temat 	<ul style="list-style-type: none"> definiować teocentryzm i wyjaśnić, czym przejawiał się w średniowieczu wyjaśnić, w czym przejawiał się dualistyczny obraz 	<ul style="list-style-type: none"> omówić fundamenty kultury średniowiecznej wypowiedzieć się na temat różnic między filozofią starożytną a średniowieczną 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować rolę karnawału w wiekach średnich

		szkół i uniwersytetów w średniowieczu	świata w średniowieczu • omówić średniowieczną hierarchię społeczną		
46. Sztuka średniowieczna	• rozpoznać najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza	• podać przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza	• wyjaśnić i zilustrować przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omówić alegorię i podać jej przykłady	• analizować średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów	• wskazać przykłady wpływu sztuki średniowiecza na epoki następne
ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
47. <i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki	• przeczytać ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• rozpoznać podmiot liryczny oraz adresata utworu • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić sposób przedstawienia Matki Boskiej w <i>Bogurodzicy</i> • omówić kompozycję utworu • na przykładzie <i>Bogurodzicy</i> omówić takie cechy literatury średniowiecznej, jak anonimowość, teocentryzm i dydaktyzm	• odnaleźć w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych • omówić formę wiersza • omówić funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce	• wypowiedzieć się na temat piśmiennictwa religijnego w średniowieczu
48. Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	• zrelacjonować treść <i>Lamentu świętokrzyskiego</i>	• określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu	• scharakteryzować Maryję jako matkę • omówić motyw <i>stabat Mater</i> w wierszu	• porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i>	• wypowiedzieć się na temat genezy utworu

		<ul style="list-style-type: none"> • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe • omówić kompozycję wiersza • wskazać środki językowe w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych 		
<p>49. Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • streścić utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz śmierci przedstawiony w utworze • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić motyw <i>danse macabre</i> • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento mori</i> • omawia groteskowy i naturalistyczny sposób przedstawienia śmierci • wskazuje elementy komizmu w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie lektury omówić światopogląd ludzi średniowiecza • omówić utwór jako satyrę społeczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu
<p>50. Triumf śmierci w <i>Siódmej pieczęci</i> Igmara Bermiana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść filmu • odnaleźć nawiązania do kultury i obyczajowości średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł i wyjaśnić jego funkcję • w kontekście filmu wyjaśnić pojęcia: <i>personifikacja, taniec śmierci</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać w filmie konwencję moralitetu i ją omówić • w kontekście filmu wyjaśnić pojęcie <i>teodycea</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować przesłanie filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołać szerokie konteksty i nawiązania
<p>51. Ideał rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentów • przedstawić kodeks honorowy średniowiecznego rycerza 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i> • scharakteryzować Rolanda • omówić kompozycję utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza • wskazać w utworze cechy eposu rycerskiego • omówić elementy <i>ars bene moriendi</i> obecne w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić symbole obecne w pieśni • omówić kontekst historyczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać wzorzec wojownika współczesnego ze średniowiecznym

			<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób kreacji bohaterów – rycerzy oraz ich wrogów 		
<p>52. Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • streścić podany fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> • wymienić najważniejszych bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję utworu • wskazać cechy gatunkowe utworu • charakteryzować, ukazane w utworze, wzorce parenetyczne władcy, rycerza i damy serca 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić funkcję fantastyki w utworze • wyjaśnić, na czym polega tragizm Tristana i Izoldy 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę • sformułować zasady miłości dworskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obyczajowości średniowiecznej na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>
<p>53. Konteksty i nawiązania – Halina Poświatowska, *** [<i>tutaj leży Izold...</i>]</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać sytuacje liryczną w wierszu • omówić aluzję literacką zastosowaną w utworze • wskazać środki językowe użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję wiersza • sformułować tezę interpretacyjną • określić funkcję środków językowych użytych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować wiersz • wskazać i omówić konteksty interpretacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać przesłanie wiersza z przesłaniem <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>
<p>*54. Podróż po zaświatach – <i>Boska komedia</i> Dantego Alighieri</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentów • omówić fabułę całego utworu • wymienić przewodników Dantego po zaświatach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić genezę <i>Boskiej komedii</i> • wyjaśnić tytuł • scharakteryzować narratora • omówić kompozycję poematu • wyjaśnić pojęcia: <i>poemat epicki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu • zinterpretować alegorie obecne w poemacie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu obrazowania w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać źródła kulturowe, z których czerpał Dante
<p>*55. Konteksty i nawiązania – <i>Dno piekła</i> Andrzeja Bursy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • relacjonować treść wiersza • określać rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawiać kreacje bohaterów wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować funkcję odniesień do piekła w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiadać się na temat kontekstu historycznego wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywać udęczenie ludzi w utworze Bursy z udękami piekielnymi w <i>Boskiej komedii</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić funkcję użytych frazeologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać ironię użytą w wierszu i określić jej funkcję 	
ŚREDNIOWIECZE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
56. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie i interpretacji tekstów literackich	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać czasowniki w tekście i określa ich formę gramatyczną • wskazać w tekście przymiotniki i imiesłowy o zabarwieniu neutralnym i wartościującym • wskazać w tekście rzeczowniki abstrakcyjne i konkretne • wskazać w tekście zdrobnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić funkcję czasowników użytych w tekście • określić funkcję przymiotników o zabarwieniu neutralnym i wartościującym użytych w tekście • określić funkcję rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych użytych w tekście • określić funkcję zdrobnień w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować tekst pod kątem użycia gramatycznych środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe służące psychizacji krajobrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposoby podkreślenia ekspresji tekstu za pomocą środków językowych
ŚREDNIOWIECZE – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*57. Indukcja i dedukcja	<ul style="list-style-type: none"> • prezentować różne typy dowodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać typy dowodzenia w tekście • wskazać błąd we wnioskach 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować rozumowanie przedstawione w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować wniosek na podstawie dwóch przesłanek 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować przesłanki i na ich podstawie wyciągać wniosek
ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
58. i 59. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

				<ul style="list-style-type: none">• uogólnić, podsumować i porównać	
--	--	--	--	---	--

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Uwaga: w wyniku uszczuplenia podstawy programowej, według przedstawionego rozkładu materiału, niewykorzystane godziny pozostają do decyzji nauczyciela.